

інтелектуальних послуг, з метою зміцнення їх конкурентних позицій, зниження трансакційних витрат, використання додаткових джерел знань, впровадження нових технологій надання інтелектуальних послуг.

Стратегічні мережі опираються на співробітництво конкурентів, діяльність яких координується для досягнення їх певних довгострокових цілей.

Ефективною формою взаємодії організацій, що надають різні види інтелектуальних послуг, виступають галузеві міжпослугові мережі, які забезпечують створення цінності зовнішнього інтелектуального комплексу. Зазначені мережі базуються на вертикальній інтеграції учасників, які діють на різних етапах створення цінності кінцевого продукту – інтелектуального комплексу.

УЧАСТЬ У ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОМУ ПАРТНЕРСТВІ ЯК КОНКУРЕНТНА ПЕРЕВАГА ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

О. В. БЕРВЕНО, д-р екон. наук, доц.,

проф. кафедри менеджменту

К. С. ЛУНЬОВА, студ.

Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ, м. Харків

Державно-приватне партнерство (ДПП) є ефективною формою співробітництва між владою та приватним бізнесом, яка останнім часом набувала широкого розповсюдження у західних країнах та поступово отримує додаткового розвитку в Україні. Так, наприклад, лише у 2015 році у країнах ЄС було укладено 49 договорів ДПП загальною вартістю 319 млн. євро. Найбільшого розповсюдження отримало співробітництво влади і бізнесу у сфері транспорту, охорони здоров'я, освіти [1].

Спонукальним чинником розвитку ДПП в Україні стало прийняття Закону «Про державно-приватне партнерство» № 2404-VI від 01.07.2010 р., який зазначив основні принципи та процедурні механізми його здійснення. Прийняття закону стимулювало розвиток ДПП та суттєво збільшило інвестиційні надходження в інфраструктуру країни.

Державно-приватне партнерство є ефективним механізмом розвитку окремих сфер та галузей національного господарства. Крім транспорту,

охорони здоров'я та освіти угоди ДПП отримують розповсюдження у сферах житлово-комунального господарства, соціальної інфраструктури, культури, туризму тощо, однак у інших сферах національного господарства державно-приватне партнерство не набуло достатнього розвитку. Це в першу чергу стосується сфери торгівлі, в якій угоди ДПП є рідкими не тільки в Україні, але й країнах заходу.

Така ситуація, з нашої точки зору, потребує виправлення з декількох причин: по-перше, сфера торгівлі є однією з провідних сфер господарства, що забезпечує ефективність національного товарообігу, по-друге, в умовах кризового стану економіки торговельна галузь як одна з найважливіших для життєдіяльності людей потребує особливої турботи та підтримки з боку держави. Вважаємо, що розвиток ДПП у торговельній галузі має забезпечити низку позитивних ефектів як для окремих торговельних підприємств, так і для всієї галузі та національного господарства. Механізм ДПП передбачає взаємну вигідність взаємодії державного та приватного суб'єкту з рівномірним розподілом як ризиків, так і отриманих переваг.

По-перше, участь у ДПП має забезпечити мінімізацію торговельних націнок як за рахунок зниження витрат обігу, так і за рахунок контролюючої функції держави. В свою чергу, це має створити ефект вирівнювання цін. По-друге, поширення ДПП у сфері торгівлі сприятиме підвищенню стійкості підприємств та відіграє роль стратегічного чинника конкурентного успіху. В умовах динамізму та підвищеної ризиковості глобального економічного середовища підприємства ще більше зацікавлені у становленні ефективних господарських зв'язків, що стимулюватимуть їх довгостроковий розвиток та сприятимуть зміцненню їх конкурентних позицій. Саме до таких ефективних господарських зв'язків відносяться співробітництво приватного сектору та державних органів влади.

Розглянемо більш детально позитивні ефекти такого співробітництва. Розробка та реалізація сумісних проектів сприятиме розширенню можливостей як держави, так і ритейлу. Саме забезпечення реалізації інтересів держави та приватних партнерів від співробітництва є одним з головним принципів ДПП. Так, в умовах дефіциту бюджетних коштів забезпечити розвиток соціальної сфери та інфраструктури можливо за підтримки бізнесу. Виграє в такому випадку і бізнес-партнер, який, по-перше, використовує більш якісну інфраструктуру (якщо проект стосується покращення інфраструктури) або більш широку цільову аудиторію (якщо

проект стосується розвитку соціальної сфери), а по-друге, покращує свій імідж за рахунок більш соціально відповідальної поведінки. Під час кризи укладання угод ДПП дозволяє економити на ресурсах як за рахунок їх більш високої концентрації в пріоритетних напрямках, так і за рахунок їх більш ефективного використання кожної із сторін. Слід зазначити, що саме сфера торгівлі найбільш ефективно адаптується до кризових явищ в економіці, витримує тиск негативної макроекономічної динаміки, тому зберігає більш високий інвестиційний потенціал у порівнянні з іншими сферами національного господарства.

На підприємствах торгівлі досить швидко відбувається впровадження передового досвіду у галузях управління, логістики, обслуговування, використання новітніх технологій тощо. Розповсюдження такого досвіду через окремі концесії має також слугувати інтересам розвитку торговельного підприємства, галузі та регіону. Більш того, завдяки поширенню угод ДПП у сфері торгівлі відбуваються позитивні зрушення у структурі реалізації потреб населення у бік їх якісного вдосконалення шляхом орієнтації на соціальну значимість потреб.

Ще одним напрямком позитивного впливу участі у ДПП торговельних підприємств є зростання взаємної відповідальності державного та приватного партнерів. На цій основі відбувається формування та поширення соціально відповідальної поведінки бізнесових структур. Соціально відповідальна поведінка торговельних підприємств отримує додаткового значення через те, що вони є останньою ланкою у ланцюгу задоволення потреб населення, від якості функціонування якої залежить ефективність розподілу суспільно значимих благ для населення.

Література:

1. Загальний огляд державно-приватного партнерства. Досвід ЄС [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=10ea67ad-81d9-41d4-858f-a9db0254812c&title=Dosvids>